

Информация
за Регионална програма за управление на отпадъците на
Регионално сдружение за управление на отпадъците (РСУО) Панагюрище - за
общините Панагюрище и Стрелча

Регионалните програми за управление на отпадъците са един от най-важните инструменти за прилагане на законодателството за отпадъците на местно ниво. Те се разработват в съответствие с чл. 52 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО)

Член 52, ал.6 от ЗУО определя възможността кметовете на две или повече общини, включени в регионална система за управление на отпадъците, да разработят обща програма за управление на отпадъците, в случай че задълженията, отговорностите и мерките, засягащи отделните общини, са ясно разграничени в програмата. Разработването на програма за управление на отпадъците на регионален принцип не е задължително, но е препоръчително общините да обединят усилията си за изготвянето на такъв документ във връзка със:

- съвместно изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци и за намаляване на биоразградимите битови отпадъци;
- изграждане и ползване на общи съоръжения и инсталации за третиране на битовите отпадъци.

Чрез регионалната програма за управление на отпадъците общините разпределят отговорностите за постигане на целите по управление на отпадъците и ще определят рамката за ефективно управление на общите съоръжения и инсталации за отпадъци.

Етапи при разработване на регионалната програма за управление на отпадъците на РСУО Панагюрище

Тъй като по своята същност регионалната програма за управление на отпадъците е стратегически документ, при изготвянето ѝ се прилага методологията на стратегическо планиране, която определя и основните технологични етапи при разработване на програмата.

Процесът на разработване на регионалната програма за управление на отпадъците условно може да се раздели на три фази – предварителна подготовка, анализ на настоящото състояние и същинско планиране на целите и мерките за бъдеще. Условността при това разделение идва от това, че при практическото разработване на подобни документи тези фази са преплетени и втората и третата от тях често се извършват или едновременно, или има връщане назад към предишната фаза.

При изготвяне на регионалната програма за управление на отпадъците на РСУО Панагюрище ще се премине през следните няколко етапа:

- **Предварителна подготовка** - Общото събрание на РСУО взима решение за разработване на програмата, като се определят: административният подход за изготвянето ѝ, сроковете за разработване, разпределението на отговорностите между общините по разработването на програмата.
- **Консултации със заинтересованите страни** - Процесът на консултиране протича паралелно с изготвяне на програмата.
- **Събиране на информация за изготвяне на анализите на съществуващата ситуация и прогнози за количествата отпадъци** - Събирането на информация ще

генерира изходните данни, въз основа на които се прави анализ на данните и се изготвят прогнози за бъдещи количества.

- **Анализ и оценка на съществуващата система за управление на отпадъците и изготвяне на прогнози** - всеки анализ приключва с изводи относно състоянието и констатираните пропуски и несъответствия, като паралелно с анализа се правят прогнозите за отпадъците.
- **SWOT анализ** - Въз основа на изводите от направените анализи на текущото състояние и прогнозите за бъдещото развитие, се изготвя SWOT анализ, който има важна роля за определяне на насоките за развитие и за дефиниране на целите и приоритетите в регионалната програма.
- **Определяне на стратегически и оперативни цели на Регионалната програмата и анализ на алтернативи за развитие** - въз основа на заключенията от предходните действия се определят стратегическите и оперативните цели, прави се оценка на различни алтернативи за постигане на целите и се избира най-подходящата алтернатива.
- **Разработване на мерки за постигане на целите и индикатори за измерване на напредъка** – изготвят се мерки и действия за постигане на целите, като се определят и индикатори за измерване на напредъка по тяхната реализация.
- **Разработване на система за мониторинг, отчет и контрол** – описва се планираният подход за мониторинг, оценка и контрол на изпълнение на програмата и за актуализацията ѝ.

Изработеният проект на Регионалната програмата за управление на отпадъците на регион Панагюрище се публикува на интернет страниците на общините членки – Панагюрище и Стрелча за обсъждане със заинтересованите страни.

- **Оценка на съвместимостта с целите на защитените зони** - Подготовка на необходимата информация за провеждане на процедура за оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитените зони в съответствие с изискванията на Закона за биологичното разнообразие. Независимо че документите се внасят след изготвяне на проект на програмата, тази дейност започва с уведомление в началния етап на разработване на програмата.
- **Приемане на регионалната програма за управление на отпадъците** - В този етап проектът на регионалната програма се финализира, като се допълва, ако се налага, в резултат на проведените процедури на оценка на съвместимост и обществените консултации. Програмата се приема с решение на Общото събрание на РСУО и се публикува на интернет страницата на всички общини членки – Панагюрище и Стрелча.

Регионалната програма за управление на отпадъците на Регионално сдружение за управление на отпадъците - за община Панагюрище и община Стрелча се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО), приет с Решение №831/22.12.2014г. на Министерски съвет на Република България. Програмата се разработва и приема за период, който съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците – до 2020 г. В програмата за управление на отпадъците се включват и необходимите мерки за изпълнение на задълженията на общините, произтичащи от Закона за управление на отпадъците.

Регионалната програма включва в обхвата си отпадъците, които са в приложното поле на Закона за управление на отпадъците - битови, производствени, строителни, опасни отпадъци, утайки от пречиствателни станции.

Основно предназначение на регионалната програма за управление на отпадъците на Регионално сдружение за управление на отпадъците (РСУО) Панагюрище - за общините Панагюрище и Стрелча

Очаква се разработената регионална програма за управление на отпадъците на РСУО Панагюрище да окаже съществен принос за ефективно използване на ресурсите и намаляване на вредните въздействия на отпадъците върху околната среда. Основното предназначение на регионалната програма е да осигури практически инструмент за общините Панагюрище и Стрелча, които са членове на РСУО Панагюрище, за планиране и аргументиране на най-ранен етап на необходимите ресурси, мерки и действия с цел предоставяне от общината на необходимите качествени услуги по управление на отпадъците за населението и бизнеса и да подобри управлението на отпадъците в съответствие с общоевропейската йерархия на управлението на отпадъците. В законодателството и в политиката за предотвратяване и управление на отпадъците се прилага като приоритетен ред следната йерархия на отпадъците:

- Предотвратяване - мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък,
- Подготовка за повторна употреба - повторната употреба е всяка дейност, посредством която продуктите или компонентите, които все още не са се превърнали в отпадъци, се използват отново за целта, за която са били предназначени,
- Рециклиране - всяка дейност по оползотворяване, посредством която отпадъчните материали се преработват в продукти, материали или вещества, за първоначалната им цел или за други цели,
- Друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия,
- Обезвреждане - всяка дейност, която не е оползотворяване, дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на вещества или енергия.

Основни принципи на Регионалната програма за управление на отпадъците

Регионалната програма за управление на отпадъците на Регионално сдружение за управление на отпадъците (РСУО) Панагюрище се основава на следните основни принципи:

- *"Предотвратяване"* - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно.
- *"Разширена отговорност на производителя"* и *"замърсителят плаща"* - лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве.
- *"Превантивност"* - потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.
- *"Близост"* и *"самодостатъчност"* - отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близо до мястото на тяхното образуване.
- *"Участие на обществеността"* - съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в обсъждането на програмите за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците, да правят предложения и да имат достъп до тях след разработването им.

Стратегически цели на Регионалната програма за управление на отпадъците на Регионално сдружение за управление на отпадъците (РСУО) Панагюрище

За определяне на стратегическите цели на Регионалната програма за управление на отпадъците на Регионално сдружение за управление на отпадъците (РСУО) Панагюрище за периода 2016-2020 г. ще бъдат направени изводи от прилаганата политика за управление на отпадъците на територията на общината, препоръките от SWOT анализа, както и целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективно използване на ресурсите, респ. предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г. Въз основа на това, Стратегическите цели, чието постигане през периода на Регионалната програма ще допринесе за изпълнението на генералната стратегическа цел за ефективно използване на отпадъците като ресурси и намаляване на генерирането и на депонирането им, ще включват:

- Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване
- Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им
- Стратегическа цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда
- Стратегическа цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

За всяка от стратегическите цели се разработват оперативни цели, които следва да са пряко съотнесими към съответната стратегическа цел, т.е. да допринасят за нейното постигане. За разлика от стратегическите цели, те могат да бъдат краткосрочни и средносрочни.

В рамките на регионалната програма ще бъдат разработени подпрограми, които чрез мерките, включени в тях, водят до изпълнението както на оперативните цели на всяка от подпрограмите, така и на четирите стратегически цели. Подпрограмите представляват на практика конкретен план за действие, който обичайно се представя в стандартизиран табличен вид.

Съдържание на Регионалната програма за управление на отпадъците на РСУО Панагюрище

Предвижда се Регионалната програма за управление на отпадъците на Регионално сдружение за управление на отпадъците (РСУО) Панагюрище - за общините Панагюрище и Стрелча да има следната структура и съдържание:

- Основни изводи от анализа на състоянието и прогнозите за бъдещо развитие в управлението на отпадъците, включващи анализ и оценка на състоянието на съществуващата система за управление на отпадъците и планиране.
- План за действие, включително мерки за постигане на целите по непосредствено предстоящи действия и по дългосрочна перспектива, включен в съответните подпрограми.
- SWOT анализ - анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите
- Определяне на цели на програмата и алтернатива за постигането им
- Разработване на подпрограми с мерки за на целите и индикатори за измерване на напредъка:
 - Подпрограма с мерки за предотвратяването образуването на отпадъци

- Подпрограма за постигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло
- Подпрограма за постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци
- Подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци
- Подпрограма за подобряване на управлението на строителните отпадъци
- Подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на РСУО
- Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците.
- Координация на Регионалната програма за управление на отпадъците с други планове и програми
- Мониторинг, отчет и контрол на изпълнението на Регионалната програма за управление на отпадъците
- Приложения, в които са представени: подробни анализи и изводи за състоянието на управлението на отпадъците на територията на общините Панагюрище и Стрелча и др.

Консултиране с обществеността

Консултирането с обществеността при изготвяне на Регионална програма за управление на отпадъците е важно, защото повишава информираността на жителите на общините Панагюрище и Стрелча по въпросите, свързани с управление на отпадъците, увеличава многообразието от идеи и предложения при вземането на решения, осигурява възприемането и подкрепата от обществеността за предвидената политика за управление на отпадъците и дава политическа легитимация на решенията.